

Вивчар О.И. ПРАГМАТИЗМ УСКОРЕНИЯ БИЗНЕСА ПРИ МОНИТОРИНГЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КОНТЕКСТЕ ТРАНСФОРМАЦИОННЫХ ИЗМЕНЕНИЙ

Цель. Целью статьи является исследование практических аспектов по ускорению бизнеса, а также возможность их эффективного использования при мониторинге экономической безопасности предприятия.

Методика исследования. На основе абстрактно-логического метода обобщены теоретико-прикладные аспекты совершенствования бизнеса посредством выявления “узких мест”; логический – разработка системы мер по улучшению функционирования бизнеса; графический – принципиально-логическую модуль формирования оценки стоимости бизнеса и концептуальную сущность теории ограничений систем; анализа и синтеза – обоснование подхода к выбору путей улучшения функционирования бизнеса, на основании дедуктивного метода определены структурно-логическую схему исследования, которая отражает формирование оценки стоимости бизнеса.

Результаты. Обоснованы основные концептуальные подходы по ускорению бизнеса с генерирования новых стратегических решений на основе теории ограничений систем. Определена структурно-логическая связь формирования оценки стоимости бизнеса в современных условиях дисбаланса экономики. Сформировано практические аспекты для улучшения функционирования бизнеса.

Предложено рассматривать рыночную стоимость бизнеса в качестве критерия экономической безопасности предприятия, поскольку оценки стоимости бизнеса становится инструментом, позволяющим своевременно принимать и корректировать управленческие действия при отклонении от определенного уровня экономической безопасности. На основе чего сформированы основные пути по улучшению функционирования бизнеса, поскольку оценочная стоимость предприятия позволяют не только поддерживать стабильную его жизнедеятельность, но и верно сформировать логическую программу стратегического развития бизнеса.

Научная новизна заключается в системном подходе к решению важной проблематики – ускорение бизнеса при мониторинге экономической безопасности предприятия, имеет научно-прикладной характер в условиях финансово-экономической турбулентности рыночных условиях хозяйствования.

Практическая значимость заключается в формировании целостной методики по ускорению бизнеса в современных трансформационных условиях, необходимой для внедрения деятельности производственно-экономических систем. К результатам, которые имеют наибольшее практическое значение, относятся предложения по применению прагматики Теории ТОС, как важного фактора развития предпринимательских структур.

Ключевые слова: экономическая безопасность; теории ограничений систем, “узкие места” бизнеса, оценка бизнеса, формирование оценки стоимости бизнеса, интегрированный показатель стоимости бизнеса.

УДК 658.114.3

*Баглей Р.Р.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
економіки, організації і планування в АПК
Тернопільський національний економічний університет*

ФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ МОДЕЛІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Постановка проблеми. Одним з основних суб'єктів інноваційного розвитку та глобалізації бізнесу в Україні є корпоративний сектор. Перехід країни до ефективної моделі економічного розвитку, пріоритетом якої є орієнтація на експорт і науково – технологічний розвиток, суттєво посилив ступінь залучення корпорацій у світові торговельно-економічні процеси, котрі передбачають активізацію процесів глобалізації. Однак специфічна інституційна структура вітчизняної економіки здійснює істотний вплив на мету та цілі компанії, систему її інтересів і на формування інноваційної політики. В основі реалізації конкурентних переваг корпорацій лежить необхідність врахування різномірних інституційних

передумов, потреба використання специфічних стратегій для виходу на нові ринки, формування нових корпоративних структур.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у створення наукового підґрунтя для формування й функціонування корпорацій досліджувалися у працях зарубіжних і вітчизняних вчених: І. Ансоффа, Р. Брейлі, Ю. Бріггема, С.П. Друкера, П. Самуельсона, М. Портера, О.І. Амоші, В.М. Геєця, М. Ерхардта. Аналіз літератури показує, що достатньо велика увага приділялася загальнотеоретичним питанням, але недостатньо досліджено процес формування специфічних рис управління корпораціями як стратегічної мети стабільного розвитку національної економіки. При цьому значущість проблем формування ефективної моделі корпоративного управління зумовила нові напрями розвитку сучасної економічної думки.

Різні аспекти розвитку великих господарських комплексів на регіональному та галузевому рівнях розглянуто у працях Л.І. Дмитріченко [3], С.М. Ілляшенка [1], Т.В. Краміна [5], М.О. Кужелева [6], І.В. Левицької, В.М. Марченко, Е.А. Петрової [5], В.В. Трубочаніна, Т.С. Чуніхіної, А.М. Хімченко [6], К.С. Шапошникова. Проте, незважаючи на велике різноманіття порушених наукових проблем та глибину їх дослідження, у сучасній економічній науці окремі їх аспекти залишаються не достатньо розв'язаними. Так, існуючі методи потребують адаптації в напрямі вдосконалення управління економічним і структурним розвитком корпорацій, та посилення їх ролі у забезпеченні конкурентоспроможності економіки України.

Постановка завдання. В умовах законодавчо визначених правил в області приватної власності на будь-яке майно, свободи підприємництва, взаємодії бізнесу і влади аспекти економічних відносин як всередині корпорацій, так і між ними, з одного боку, і державою – з іншого, залишаються проблемними. Як наслідок ці проблеми негативно впливають на якість корпоративного управління. Мета дослідження полягає у пошуку теоретичного підґрунтя щодо розробки ефективних методів управління корпораціями як суб'єкта економічних відносин в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна система організації виробництва будується на різноманітті форм власності, які взаємно доповнюють один одного. Формування інституту власності в Україні пройшов складний шлях приватизації; її результати досі неоднозначно сприймаються суспільством, що ускладнює становлення інституту власника в національній економіці. Складнощі процесів економічної стабілізації та невирішеність корпоративних інституційних конфліктів свідчать про незавершеність процесів становлення нової ідеології щодо захисту прав власності, ідеології великого бізнесу.

«Інсайдерський» тип великої корпоративної власності, що склався у вітчизняній економіці, викликав розбалансованість її внутрішньої архітекτονіки і незацікавленість «аутсайдерів» у довгострокові інвестиції і накопичення капіталу в Україні. Прискорена масова приватизація з використанням ваучерів породила ефект «дифузії власності» в обставинах наростаючого дефіциту коштів для капіталовкладень і вичерпання класичних джерел фінансування підприємств (бюджетні «вливання», банківський кредит, зовнішні позики). Політика «дифузії» капіталу акціонерних товариств за логікою речей суперечить сутності великої корпоративної власності, протидіє формуванню інституту «ефективного власника», підміняючи його боротьбою олігархічних кланів за нові сфери впливу і джерела отримання «коротких грошей». Так, на думку М.О. Кужелева і А. М. Хімченко, створення механізмів корпоративного управління є одним із завдань сучасної економічної політики. На близьку перспективу створення корпоративного сектора стає пріоритетним напрямом ринкових реформ, роль держави в цьому процесі полягатиме, насамперед, у створенні сприятливих загальних умов для розвитку корпоративних відносин та подальшому формуванні найбільш адекватних реаліям економіки України корпоративних структур [6, с. 297].

Дослідження різних точок зору вітчизняних та зарубіжних авторів на поняття «корпорація» дозволило нам виділити наступні її ознаки:

1) наявність статусу юридичної особи, відповідно до якого майно, створене за рахунок внесків засновників (учасників), а також вироблене і придбане ним у процесі діяльності, належить йому на правах власності;

2) отримання прибутку як головна мета діяльності;

3) колективна власність розділена на частки засновників (учасників) статутним капіталом, що обумовлює:

– можливість приймати ризики, які не може собі дозволити індивідуальний інвестор;

– наявність корпоративної соціальної відповідальності, котра посилює зацікавленість учасників і дає змогу згладжувати виклики нестабільності;

4) обмежена відповідальність індивідуальних інвесторів, у тому числі засновників (учасників), що обумовлює:

– можливість індивідуальним інвесторам не відповідати за зобов'язаннями компанії, а нести ризик збитків, пов'язаних з її діяльністю, у розмірах вартості внесених ними вкладів (акцій);

– можливість вільної передачі іншим особам часток (акцій), що належать індивідуальним інвесторам;

– наявність у інвесторів можливості диверсифікувати ризики інвестування;

– виникнення потенційного конфлікту інтересів «власник – кредитор»;

5) розмежування прав власності від функцій безпосереднього управління, що обумовлює:

– виникнення потенційного конфлікту інтересів «власник (принципал) – менеджер (агент)»;

– централізоване управління, чітку організаційну структуру, що включає структуру органів управління компанією, вищим органом якої є загальні збори її учасників (членів). Отже, якщо виходити з сутнісно-предметних ознак корпорації та норм вітчизняного законодавства, корпорацією може бути визнано акціонерні товариства – публічне акціонерне товариство (ПАТ) і приватне акціонерне товариство (ПрАТ), господарські товариства.

Корпорація як форма організації великого бізнесу обумовлює особливості корпоративного управління та корпоративних фінансів. Для сучасної корпорації є характерними такі основні ознаки:

– акціонерна форма власності;

– поділ функцій між власниками (акціонерами) і менеджерами, адміністрацією, іншими зацікавленими в її роботі групами осіб;

– підприємницький характер діяльності, спрямований на підвищення економічної результативності і насамперед прибутку і зростання капіталізації компанії;

– законодавча «прозорість» фінансової діяльності, структури власності, що забезпечує можливість контролю з боку власників і держави;

– обумовлене акціонерною формою позиціонування на національному, а для великих корпорацій – на міжнародному фондовому ринку.

Специфіка формування інституційного забезпечення визначила наступні особливості корпоративного управління в Україні:

1. Формування олігархічних структур на основі зрощування банківського і промислового капіталів у всіх ключових галузях.

2. Відсутність чітких меж між політичною сферою і ринком, особлива роль держави у посиленні тих чи інших фінансово-олігархічних угруповань.

4. Висока концентрація акціонерного капіталу.

5. Посилення монополістичних тенденцій в економіці.

6. Постійний вплив фінансових ресурсів за кордон, зокрема в офшори.

Перетворення моделі корпоративного управління у вітчизняній економіці доцільно розбити на дві складових:

– якісні зміни в системі корпоративного управління;

– негайні структурні перетворення в економіці.

Формування особливостей ефективності корпоративного сектора в трансформованій вітчизняній економіці відбувається в різних площинах, зокрема, особливості національної моделі корпоративного управління виявлені з позиції порівняння з іншими моделями, які сформувалися в ході еволюції корпоративного управління у сучасному розвитку економіки.

У процесі інституційного розвитку корпоративного управління сформувалися такі моделі:

1) англо – американська;

2) німецька (європейська);

3) японська (азіатська);

4) російська (РФ, Казахстан і Білорусь з окремими застереженнями);

5) українська модель корпоративного управління (рис. 1) [7].

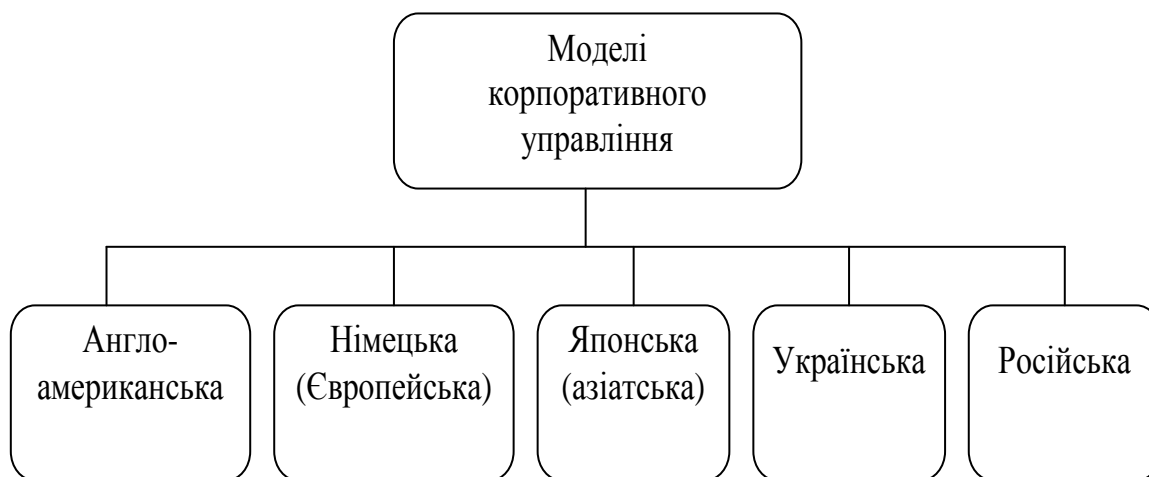

Рис. 1. Моделі корпоративного управління

Джерело: адаптовано [7]

З точки зору руху корпоративних прав існують такі суб'єкти корпоративного управління:

- 1) Власники підприємств – власники корпоративних прав;
- 2) Наймані управлінці окремих підприємств – емітенту корпоративних права або його власника;
- 3) Державні та недержавні органи, що здійснюють пряме та опосередковане регулювання руху корпоративного права та діяльності підприємств [4, с. 13].

Рис. 2. Схема взаємодії суб'єктів корпоративного управління

Джерело: адаптовано [4, с. 13]

Оскільки для сучасної корпорації характерним є посилення негативних процесів в економіці, що не сприяє інтенсивному зростанню і участь в інноваційних проривах. Це

зумовлює використання інституційних інструментів для вирішення комплексу взаємопов'язаних завдань:

- забезпечення досягнення проєктованих параметрів фінансової підсистеми, а також нарощування її вкладу в розвиток ефективної системи управління корпорацією;
- проведення корекції організаційних параметрів фінансової підсистеми, що стримують подальший розвиток корпорації;
- подолання інституційних пасток, що виникають в процесі становлення нових форм корпоративних відносин у вітчизняній економіці.

В Україні динаміка розвитку корпорацій на сьогодні є негативною (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка розвитку корпоративного сектору в Україні

Види організаційно-правових форм	Рік, од.						
	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Акціонерні товариства, в т. ч.:	34189	33293	32398	31504	30560	29495	28018
публічне	–	–	–	–	–	194	926
приватне	–	–	–	–	–	172	1326
відкрите	12089	11345	10895	10406	40058	9480	7962
закрите	22100	21948	21503	21098	20502	19649	17804
Асоціації	2516	2751	2841	2953	3057	3125	3180
Корпорації	609	824	842	849	862	866	872
Консорціуми	57	80	84	84	89	92	92
Концерни	380	406	403	400	396	390	387
Об'єднання	2123	1971	1880	1774	1717	1634	1598

Джерело: [1, с. 117]

Отже, створення інституційних умов для формування в Україні сучасних корпоративних структур переходить з економічної площини у площину організаційну і передбачає розгляд модернізації з урахуванням таких аспектів (рівнів):

– техніко – економічна модернізація підприємств реального сектору та сфери послуг (передбачає впровадження нових технологій, досягнень науково-технічного прогресу, сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій);

– соціальна модернізація виробничих процесів (її досягнення вимагає істотних змін у сфері суспільних відносин, в першу чергу, виробничих, реформи освітньої системи, розвитку приватного бізнесу та обмеження ролі держави в економіці, посилення конкурентоспроможності у всіх сферах зайнятості, реформування соціальної сфери, здебільшого суспільних інститутів, формування розвинутого правового середовища);

– політична модернізація (включає радикальні зміни в політичній системі країни, її демократизацію і лібералізацію, створення громадського контролю за діяльністю органів влади).

На основі вищевикладених проблем корпоративного управління в Україні визначені такі напрямки її розвитку.

1. Розвиток формальних інститутів вітчизняного корпоративного управління, призначених для формування основних правил роботи органів корпоративного управління, інших зацікавлених осіб, законодавчого забезпечення діяльності бізнесу.

2. Паритет балансу інтересів усіх зацікавлених осіб корпорацій. В органах корпоративного управління цю роботу необхідно виділити як окремий стратегічний напрямок.

3. Підвищення ефективності інформаційного забезпечення корпоративної діяльності. Слід розширити можливості державних органів щодо збору інформації, захищаючи у той же час бізнес від бюрократичних зловживань у запитах статистичної інформації. Інформаційні потоки необхідно розширити в результаті діяльності саморегульованих організацій зі збору та розповсюдження корпоративної інформації. Крім того, слід забезпечити суворі стандарти надання інформації всіма учасниками цього процесу.

4. Необхідно підвищити гнучкість інституційного середовища корпоративного сектора, усунути адміністративні норми, що утрудняють діяльність компаній, дати корпораціям можливість самостійно розвивати свої внутрішньокорпоративні системи і структури з метою подальшого їх розвитку.

5. Слід мінімізувати ризики управлінських рішень у корпораціях. Це можливе за умов вдосконалення корпоративного законодавства.

Інституційне оточення корпоративного сектора вимагає якісного перетворення і подальшого розвитку. Вітчизняна модель корпоративного управління є наближеною до інсайдерської моделі, незважаючи на формування зовнішнього інституційного середовища, котре є сумісним з аутсайдерською моделлю. Несумісність формальних і неформальних інститутів призводить до їх протистояння, яке спричинює в окремих випадках деструктивні елементи розвитку. Сучасна вітчизняна модель практично не враховує національних і культурних традицій, що є подальшою загрозою на тлі загострення відносин власності між владою, наближеними до влади і бізнесом. Окрім того, низький рівень інституційного оточення корпоративного сектора в Україні гальмує розвиток національного інституту корпоративного управління і підсилює недоліки і непередбачуваність функціонування впроваджуваної західної моделі корпоративного управління.

Висновки та подальші дослідження. Теорія і практика корпоративного управління має давню історію. Досвід останніх років показує, що традиційні класичні методи корпоративного управління стають все менш ефективними. Трансформація відносин власності і розвиток бізнесу створює нові виклики і підсилює існуючі загрози, ефект впливу яких на діяльність компаній у минулому був незначним. Сьогодні актуальними є питання, пов'язані з управлінням між структурними підрозділами компанії, агентські відносини, трансакційні витрати, примноження вартості нематеріальних активів, управлінням людським капіталом, соціальна відповідальність управлінського потенціалу компанії в цілому.

Таким чином, сучасний етап розвитку корпоративного управління має низку особливостей:

- відновлюється фондовий ринок;
- посилюється роль професійних менеджерів;
- підвищується капіталізація вітчизняних компаній;
- слід підвищувати ефективність корпоративного сектора в національній економіці, котрий може виступити локомотивом у підвищенні конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств.

Бібліографічний список

1. Ілляшенко С.М. Умови та особливості становлення корпоративної культури вітчизняних підприємств / С.М. Ілляшенко, М.І. Овчаренко // Проблеми економіки. – 2012. – № 3. – С. 114-118.
2. Клейнер Г.Б. Развитие теории экономических систем и ее применение в корпоративном и стратегическом управлении / Г.Б. Клейнер. – М. : ЦЭМИ РАН, 2010. – 59 с.
3. Корпоративні відносини: методологія дослідження та механізми функціонування: монографія / [Л.І. Дмитриченко, А.М. Хімченко, М.О. Кужелєв та ін.]. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. – 160 с.
4. Корпоративное управление крупным промышленным комплексом: Учебное пособие / Ю.Г. Лысенко, В.Н. Андриенко, Т.Ю. Беликова и др.; под общ. ред. Ю.Г. Лысенко и В.Н. Андриенко. – Донецк: ООО «Юго-Восток, Лтд», 2003. – 243 с.
5. Крамин Т.В. Развитие института корпоративного управления в России // Т.В. Крамин, Е.А. Петрова. – Казань: Изд-во «Познание» ИЭУП, 2009. – 144 с.
6. Кужелєв М.О. Приватизація та акціонування як основа формування корпоративного сектора: зарубіжний досвід та українські реалії / М.О. Кужелєв, А.М. Хімченко // Економіка будівництва і міського господарства. – 2012. – №4. – Т. 8. – С. 291–298.
7. Семенов А.А. Специфические особенности эффективности управления корпоративного сектора как фактора макроэкономической устойчивости в современных условиях / А.А. Семенов // Вестник ТГУ. – 2013. – Выпуск 4 (120). – С. 185-188.
8. Шапошников К.С. Механізм інституціоналізації інтересів у національній економіці: сутність і роль у модернізації корпоративного сектору / К.С. Шапошников // Економічний простір. – 2013. – №7. – С. 111-118.

Referenses

1. Illiashenko, S.M., Ovcharenko, M.I. (2012), "Terms and peculiarities of the corporate culture of domestic enterprises", *Problemy ekonomiky*, no. 3, pp. 114-118.
2. Kleiner, H.B., (2010), *Razvitye teoryi ekonomicheskikh sistem y ee pryomenenye v korporativnom y stratezhicheskom upravlenyy*, [Development of the theory of economic systems and its use in corporate and strategic management], TsEMI RAN, Moscow, Russia, 59 p.
3. Dmytrychenko, L.I., Khimchenko, A.M. and Kuzheliev, M.O. (2012), *Korporativni vidnosyny: metodolohiia doslidzhennia ta mekhanizmy funktsionuvannia* [Corporate relations: research methodology and mechanisms], monograph, Skhidnyi vydavnychiy dim, Donetsk, Ukraine, 160 p.
4. Lysenko, Yu.G., Andrienko, V.N. and Belikova, T.Yu. (2003), *Korporativnoe upravlenie krupnym promyshlennym kompleksom* [Corporate Governance large industrial complex], tutorial, ООО «Yugo-Vostok, Ltd», Donetsk, , Ukraine, 243 p.
5. Kramin, T.V., Petrova, E.A. (2009), *Razvitie instituta korporativnogo upravleniya v Rossii* [Development of the Institute of Corporate Governance in Russia], Izd-vo «Poznanie» IEUP, Kazan, Russia, 144 p.
6. Kuzheliev, M.O., Khimchenko, A.M. (2012), "Privatization and corporatization as a basis for the formation of the corporate sector: foreign experience and Ukrainian realities", *Ekonomika budivnytstva i miskoho hospodarstva*, no 4, vol. 8, pp. 291-298.
7. Semenov, A.A. (2013), "Specific features of the effectiveness of management of the corporate sector as a factor of macroeconomic stability in modern conditions", *Vestnik TGU*, vol. 4 (120), pp. 185-188.
8. Shaposhnykov, K.S. (2013), "Mechanism to institutionalize the interests of the national economy: the nature and role in the modernization of the corporate sector", *Ekonomichnyi prostir*, no7, pp. 111-118.

Баглей Р.Р. ФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ МОДЕЛІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Мета. Метою статті є пошук теоретичного підґрунтя щодо розробки ефективних методів управління корпораціями як суб'єкта економічних відносин в Україні.

Методика дослідження. Теоретичною і методологічною основою дослідження є фундаментальні положення сучасної економічної теорії, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативні та законодавчі акти України з питань становлення корпоративного сектору. У процесі дослідження застосовувались наступні методи: аналізу і синтезу – для вивчення об'єкта і предмета дослідження; графічний – для наочного відображення зв'язків між досліджуваними показниками; абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення та формулювання висновків); конструктивний та експериментальний (удосконалення системи управління корпораціями). Методи системного аналізу й логічних узагальнень, синергетичний підхід використані в процесі аналізу сутності й економічного змісту категорій "корпоративне управління", а також при обґрунтуванні механізму активізації процесу корпоратизації в національній економіці України.

Результати. Встановлено закономірність забезпечення ефективності корпоративного управління на вітчизняних підприємствах, виявлено і систематизовано складові доміанти впливу на формування і розвиток корпорацій в Україні. Обґрунтовано положення теорії інституціоналізму у підвищенні ефективності розвитку корпоративного управління, в результаті чого визначено, що удосконалення організації корпоративних відносин є основою забезпечення ефективного функціонування корпорації.

Наукова новизна полягає у розвитку теоретичних положень та виробленні концептуального підходу щодо теоретичного осмислення розуміння поняття "корпоративне управління" як специфічної організаційної форми, сутність якої відображає мету, завдання та структуру об'єднання учасників корпоративних відносин, як способу забезпечення їх фінансово-майнових прав.

Практична значущість. Одержані результати є підґрунтям для вирішення практичних проблем корпоративного управління на вітчизняних підприємствах. Виявлені тенденції дозволяють сформулювати інституційні особливості удосконалення управління корпорацією, що дасть змогу ефективно керувати фінансовою складовою процесу розширеного відтворення в акціонерній власності.

Ключові слова: корпорація, корпоративне управління, акціонерне товариство, акціонерне товариство, власність, учасники.

Bahlei R.R. FORMATION OF THE DOMESTIC CORPORATE GOVERNANCE MODEL

Purpose. The aim of the article is a search of theoretical foundation for the development of effective methods of management corporations as a subject of economic relations in Ukraine.

Findings. It has been established regularity of ensuring the effectiveness of corporate governance at the domestic enterprises; constituent dominants of influence on the formation and development of corporations in Ukraine have been detected and systematized. It has been substantiated the theory of institutionalism in increasing the effectiveness of corporate governance. So, it has been determined that the improvement of corporate relations is the basis of ensuring the effective functioning of the corporation.

Originality. The scientific novelty of the article is the development of theoretical provisions and elaboration of the conceptual approach to theoretical comprehension of understanding the concept "corporate governance" as a specific organizational form, the essence of which reflects the goals, objectives and structure of the association of corporate relations as a means of providing them with financial and property rights.

Practical value. The obtained results are the basis for solving practical problems of corporate governance at the domestic enterprises. Revealed tendencies allow to formulate the institutional arrangements of improving the management of the corporation that will enable to manage efficiently the financial part of the process of expanded reproduction in joint stock ownership.

Key words: corporation, corporate governance, joint stock company, ownership, participants.

Баглей Р.Р. ФОРМИРОВАНИЕ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ МОДЕЛИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ

Цель. Целью статьи является поиск теоретических основ по разработке эффективных методов управления корпорациями как субъекта экономических отношений в Украине.

Методика исследования. Теоретической и методологической основой исследования являются фундаментальные положения современной экономической теории, научные труды отечественных и зарубежных ученых, нормативные и законодательные акты Украины по вопросам становления корпоративного сектора. В процессе исследования применялись следующие методы: анализа и синтеза – для изучения объекта и предмета исследования; графический – для наглядного отображения связей между исследуемыми показателями; абстрактно – логический (теоретические обобщения и формулирование выводов); конструктивный и экспериментальный (усовершенствование системы управления корпорациями). Методы системного анализа и логических обобщений, синергетический подход использованы в процессе анализа сущности и экономического содержания категорий "корпоративное управление", а также при обосновании механизма активизации процесса корпоратизации в национальной экономике Украины.

Результаты. Установлена закономерность обеспечения эффективности корпоративного управления на отечественных предприятиях, выявлены и систематизированы составляющие доминанты влияния на формирование и развитие корпораций в Украине. Обосновано положение теории институционализма в повышении эффективности развития корпоративного управления, в результате чего определено, что совершенствование организации корпоративных отношений является основой обеспечения эффективного функционирования корпорации.

Научная новизна заключается в развитии теоретических положений и выработке концептуального подхода к теоретическому осмыслению понимания понятия "корпоративное управление" как специфической организационной формы, сущность которой отражает цель, задачи и структуру объединения участников корпоративных отношений, как способа обеспечения их финансово – имущественных прав.

Практическая значимость. Полученные результаты являются основой для решения практических проблем корпоративного управления на отечественных предприятиях. Выявленные тенденции позволяют сформулировать институциональные особенности совершенствования управления корпорацией, позволит эффективно управлять финансовой составляющей процесса расширенного воспроизводства в акционерной собственности.

Ключевые слова: корпорация, корпоративное управление, акционерное общество, акционерное общество, собственность, участники.